

**Referat fra møde i Blåt Fremdriftsforum onsdag den 26. august 2020,
kl. 12.30-14.00. Afholdt på Skype**

Deltagere

Erik Jørgensen, Landbrug & Fødevarer
Marie Østergaard, Landbrug & Fødevarer
Henning Mørk Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening
Lisbet Ogstrup, Danmarks Naturfredningsforening
Jørn Rasmussen, Fair Spildevand
Lars Brinch Thygesen, Danmarks Sportsfiskerforbund
Nikolaj Schulz, Bæredygtigt Landbrug
Jørgen Evald Jensen, Bæredygtigt Landbrug
Morten Løber, Dans Industri
Mette Boye, Dansk Miljøteknologi
Søren Bukh Svenningsen, Dansk Miljøteknologi
Flemming Gertz, SEGES
Jørn Jespersen
Peter Kaarup, Miljøstyrelsen
Jane Hansen, Miljøstyrelsen
Lidde Bagge Jensen, Miljøstyrelsen
Sonja Canger, Landbrugsstyrelsen
Peter Østergård Have, Miljø- og Fødevareministeriets departement
Cecilie Spanner Rydeng, Miljø- og Fødevareministeriets departement
Mette Lise Jensen, Miljø- og Fødevareministeriets departement
Anne Marie Carstens, Miljø- og Fødevareministeriets departement
Lene Carpentier, Miljø- og Fødevareministeriets departement
Mette Thomsen, Miljø- og Fødevareministeriets departement
Ronnie Juhler Pedersen, Miljø- og Fødevareministeriets departement
Signe Cecilie Mathiassen, Miljø- og Fødevareministeriets departement (ref.)

Ad 1) Velkomst, siden sidst og godkendelse af dagsorden og referat

Peter Østergård Have (MFVM) bød velkommen til mødet og præsenterede dagsordenen. Afdelingschef Christian Vindahl Vind (MFVM) var forhindret i at deltage i dagens møde.

Referatet fra sidste møde, den 6. maj 2020, har været sendt i høring i kredsen, og der er ikke indkommet bemærkninger til referatet. På mødet var der heller ingen bemærkninger til dagsorden eller referat, som dermed blev godkendt.

Dernæst blev der orienteret om nogle af de ting, som har rørt på sig i ministeriet, siden sidste møde.

På vandplansområdet er der godt gang i de faglige projekter, som skal bruges til næste generations vandområdeplaner. Disse afrapporteres løbende i Den Faglige Referencegruppe.

Peter Østergård Have orienterede om status på pilotordning for tilskud til helhedsprojekter i klimafølsomme vandløb. Tilskudsordningen åbnede den 1. marts, og ansøgningsfrisen blev forlænget ad to omgange, senest til den 1. juli, som følge af COVID-nedlukningen af Danmark. Der er indkommet 2 ansøgninger, hvoraf den ene allerede har fået tilsagn, mens den anden er under behandling i Miljøstyrelsen. Begge projekter omfatter virkemidlet restaurering af hele ådale. Det har været en forudsætning for at opnå tilskud, at de konkrete projekter koordineres mellem minimum to kommuner, for at kunne inddrage erfaringer med samarbejde på tværs af kommunegrænser. Blåt Fremdriftsforum vil blive orienteret når, ministeriet kender resultatet af den sidste ansøgning.

Endelig blev der orienteret om, at miljøministeren besøgte Tange Sø den 10. august 2020 efter invitation fra to folketingsmedlemmer. Tangeværket er en spærring i de gældende vandområdeplaner (VP2). Ministeriet arbejder videre med løsningsmuligheder og inddrager løbende interessenter i processen.

Ad 2) Status på vandløbsrestaurering

Peter Østergård Have (MFVM) gav en orientering om status på vandløbsrestaureringen.

Formålet med dette punkt var at følge op på orienteringen fra tidligere på året, hvor Miljøstyrelsen præsenterede et behov for at iværksætte en handleplan for vandløbsrestaureringen.

I handleplanen er der 8 konkrete initiativer for at fremme den fysiske vandløbsindsats. De konkrete initiativer er identificeret vha. KL og styrelserne. Alle initiativer er der fundet en løsning på, og de bliver gennemført i den takt, det kan lade sig gøre.

Miljøstyrelsen har i løbet af sommeren 2020 evalueret på, hvordan det er gået med initiativerne efter seneste ansøgningsrunde i 2020. Der er på den baggrund konstateret en yderligere søgning på tilskudsordningen på 45%, hvilken svarer til at der er givet tilsagn om 47% flere vandområder sammenlignet med nr. 2 ansøgningsrunde i 2019, hvor initiativerne i handleplanen endnu ikke var implementeret.

Der har været nogle tekniske barrierer, som har bremset fremdriften, og som der er blevet rettet op på. Ministeriet har haft fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden, forbedre IT-løsningerne etc. – for at sikre en stabil drift.

Det sagt, er der dog stadig langt igen med implementeringen. Ministeriet har en dialog med KL, for at fokusere på, hvor der skal sættes ind.

Hernæst blev ordet givet til mødedeltagerne.

Der blev spurgt til, hvordan de frivillige organisationer spiller ind ift. vandløbsrestaureringen? Hvis det er en udfordring at få mere gang i implementeringen, så kunne det være en ide at lade de frivillige organisationer bidrage. Synspunktet blev suppleret med, at der ift. DTU Aquas tilskudspulje ”Foreningspuljen til vandløbsrestaurering - genskab gydeområder”, som er finansieret af fisketegnsmidler, foregår en involvering af frivillige. Formålet er, at foreninger, som varetager fiskeplejen i vandløb, kan ansøge om støtte til materialer ved projekter, der kan fremme en naturlig ørredbestand.

Der blev også udtrykt en bekymring omkring overførsel af indsatser samt økonomi fra VP2 til VP3.

Ministeriet takkede for input og fastslog, at det er meget centralt at kunne overføre indsatser. Også ift. de kollektive virkemidler. KL var ikke til stede på dagens møde, men der foregår en tæt dialog med KL.

Ad 3) Orientering om mulige datafejl i nedbørsdata fra DMI

Peter Østergård Have (MFVM) indledte punktet. Ministeriet ønsker at være transparente, og derfor orienteres der også om den mulige datafejl både i Den Faglige Referencegruppe den 21. august og i Blåt Fremdriftsforum.

Peter Kaarup (MST) gav dernæst en orientering om de mulige datafejl i nedbørsdata fra DMI.

AU har sammen med GEUS gjort ministeriet opmærksom på, at nedbørsdata i årene 2010-2019 sandsynligvis kan være underestimeret. Det varierer fra nedbørsstation til nedbørsstation, men det er den generelle tendens. Det er forventningen at fordampningen, beregnet som forskellen mellem nedbør og afstrømning er ens over hele perioden 1990-2019. Ses på data for fordampning over perioden fra 1990-2019 ses forskelle i størrelsesordenen, der indikerer at nedbøren er underestimeret.

Under præsentationen blev der vist en række figurer der illustrerede disse sammenhæng. Der blev også vist et kort over nedbørsstationer samt Loop oplande (landovervågningsoplande). Antallet af

stationer har været faldende i perioden. *Alle figurer kan findes i den udsendte præsentation (slide 9-11).*

Ministeriet har lige nu en dialog med AU, GEUS og DMI med det formål at udrede problemstillingen. Ministeriet tager problemstillingen meget alvorligt – særligt også jf. de produkter forskningsinstitutionerne leverer til ministeriet, og som bygger på disse data. Særligt modelberegningerne er interessante i denne sammenhæng.

Ordet blev givet til mødekredsen.

Der blev spurgt til, om den korrektion, som det forventes DMI vil lave nu, svarer til den korrektion andre lande bruger? Ministeriet svarede, at det er DMI der laver korrektion af danske data. Men DMI har angivet, at metoden er afprøvet og standardiseret ift. andre lande.

Der blev desuden spurgt til, om den mulige datafejl, udover at påvirke estimeringen af den totale udledning til havet, også påvirker beregninger af kvælstofudvaskning i NLES-modellerne? Ministeriet svarede, at det er et opmærksomhedspunkt, men at AU har oplyst, at en væsentlig del af dataserierne, der anvendes i modellerne, ligger tidligere end 2011.

Der blev også spurgt til, om fejlen berørte de klimanormaliserede tal? Ministeriet svarede, at den normaliserede transport illustrerer den kvælstoftransport, der ville have været det enkelte år, såfremt vandafstrømningen havde været konstant gennem hele perioden 1990-2018, og der derfor ikke forventes væsentlige ændringer i denne opgørelse, men at et konkret svar afventer udredning fra AU.

Dertil blev der spurgt til, om ministeriet har overvejet at gå over til målinger ”ude fra virkeligheden” og helt droppe modelberegninger? Ministeriet svarede, at vi i dag måler i ca. 60% af landet, hvilket er en udvidelse af målinger ift. tidligere. Men det er ikke teknisk muligt at måle alle steder, fx helt tæt ved kysterne. Modelberegninger bliver dog altid holdt op mod målinger – man både udvikler og validerer modeller på vegne af målinger.

Endvidere blev der spurgt til baggrunden for, at DMI har begrænset deres stationsnet efter 2010? Ministeriet kender ikke baggrunden, men noterede sig at tage spørgsmålet videre til DMI – og dele svaret med Blåt Fremdriftsforum.

Endelig bemærkede BL, at hvis påstanden er, at der er fejl i nedbørsmålingerne, så må præmissen være at vandføringsmålingerne er korrekte, men kan fejlen ikke ligge ude på opgørelse af vandføringsmålingerne på vandløbsstationerne? Ministeriet sagde, at det spørgsmål er blevet overvejet og det er vurderingen, at der ikke er ændringer i opgørelserne. Der har dog været en udvikling/modernisering af det apparatur, man bruger. BL er velkommen til at sende opfølgende spørgsmål om teknikken på stationerne til ministeriet, som så vil besvare dem skriftligt.

Ministeriet beklagede afslutningsvis, at alle spørgsmål endnu ikke kan besvares og lovede løbende opfølgning på sagen.

Ad 4) Strategi for miljøfarlige forurenende stoffer

Peter Østergård Have (MFVM) indledte punktet. Det er vigtigt, at vi i denne kreds også giver tid til at tale om arbejdet med miljøfarlige forurenede stoffer (MFS).

Lene Carpentier (MFVM) gav herefter en præsentation af arbejdet med en strategi for miljøfarlige forurenende stoffer, som udarbejdes i tæt samarbejde mellem Miljøstyrelsen og ministeriets departement. Ministeriet arbejder efter, at strategien bliver lanceret i februar 2021.

Formålet med at udarbejde en MFS-strategi er, at miljøfarlige stoffer ikke må skade vand- og havmiljøet, og at særligt farlige stoffer skal udfases.

Derudover skal Danmark leve op til internationale forpligtelser. Det gælder både krav i vandrammedirektivet om at reducere forurening med MFS og nå god miljøtilstand og FN's verdensmål 6.3 om forbedret vandkvalitet ved at reducere forurening og udslip af farlige kemikalier.

Miljøfarlige forurenende stoffer er et område, der generelt mangler data og viden om. Strategien skal give mere viden om tilstand og kilder for så vidt angår miljøfarlige stoffer. Endelig skal strategien sikre, at Danmark er på forkant med nye udfordringer.

Der er sat en række faglige projekter i gang med henblik på at få mere viden om kilder og indsatser, og ministeriet ser også på mulige virkemidler til at reducere MFS.

Anne Marie Carstens (MFVM) fortalte herefter om interessentinddragelse i MFS-strategien. Det er bydende nødvendigt, at vi hjælper hinanden med at trække udviklingen i retning af en betydelig begrænsning i udledningen af MFS.

Der er brug for stærke samarbejder og alliancer – og det gælder både, når vi taler kildeopsporing, konsekvenser af skærpet regulering – og ikke mindst – udvikling af teknologiske løsninger. Ministeriet planlægger derfor også bilaterale brancheorienterede events med inddragelse af teknologibranchen, rådgiverbranchen og forsyningsbranchen.

Ministeriet overvejer også at nedsætte et MFS-forum, der vil samle en bred interessentskare, og hvor ministeriet løbende kan fortælle om status og indsatser - men også få input fra deltagere om konkrete faglige og tekniske tiltag.

Afslutningsvis blev mødedeltagerne bedt om at reflektere over, hvordan interessentinddragelsen bedst kan foregå, hvordan udviklingen af teknologiske løsninger ved hjælp af forskning og erhverv bedst sikres – og i øvrigt dele andre refleksioner.

Fair Spildevand opfordrede ministeriet til at genlæse det høringssvar, som organisationen afgav ifbm. Arbejdsprogrammet for VP3.

Det blev desuden bemærket, at der i 98,5% af områderne ikke måles for MFS. Der er behov for mindre modellering, som bygger på DVFI og dermed i hovedpunktet fysiske udfordringer, og i stedet skal der foretages massiv overvågning. Skulle man ikke diskutere, om alle de penge, man bruger på at genslynge vandløb etc. skal bruges på at styrke MFS-overvågningen? Endvidere blev der spurgt til, hvordan ministeriet håndterer, *når* der laves målinger, og disse viser, at tilstanden ikke er god – hvordan håndteres det så ift. EU og de forpligtelser vi har, jf. vandrammedirektivet?

Ministeriet oplyste, at tallet for de 98,5 % omhandler andelen af vandområder, hvor der i VP2 ikke foreligger en kemisk tilstandsvurdering. Tallet beskriver ikke, i hvilket omfang der overvåges. En af årsagerne til de manglende tilstandsvurderinger er, at der endnu ikke foreligger miljøkvalitetskrav for alle stoffer. Dette arbejde er igangsat, men tager tid og skal ske i dialog med erhvervet. Det blev også understreget, at der er store forskelle i andelen af vandområder, der overvåges, for vandløb, søer og kystvande, og at udfordringerne særligt er vandløbsvandområder. Ministeriet anerkendte desuden, at når vi øger vidensniveauet, så kan flere områder komme i dårligere tilstand end i dag – hvilket er en generelt udfordring. Ift. DVFI, så er en af de vigtigste presfaktorer i vandløbene de fysiske forhold.

Der blev også spurgt til, hvor mange penge der er afsat til MFS-indsatsen? Ministeriet svarede, at der endnu ikke er taget stilling til hvor mange penge, der afsættes.

L&F tilbød at bidrage til arbejdet med den praktiske erfaring, organisationen har. DI kom med samme tilbud. Ministeriet takkede for begge tilbud og noterede dem.

Dansk Miljøteknologi bemærkede, at en MFS-strategi hilses særdeles velkommen, og spurgte til, om der er nogen mulighed for at tænke i en fast track procedure for de stoffer, som vi allerede nu er problematiske? Ligeledes tilbød Dansk Miljøteknologi at bistå arbejdet. Ministeriet takkede Dansk Miljøteknologi for den gode dialog, der allerede har været. Det er meget relevant at få input på, hvor er der teknologi, der er modent nok til at lave sådan et fast track.

Endelig kom der et forslag i chatten om at lave en oversigt over databehov og hvilken økonomi det vil kræve at sikre, at ingen vandområder er i mindre end god tilstand i 2027. Ministeret noterede dette og takkede for de gode input, og lovede at involvere Blåt Fremdriftsforum fremadrettet også.

Der henvises også til de udsendte slides (slide 13-20).

Ad 5) Eventuelt og afslutning

Peter Østergård Have (MFVM) takkede for et godt møde og spurgte om, der var noget til eventuelt.

DSF nævnte, at ifbm. miljøministerens besøg ved Tange Sø, blev det aftalt at nedsætte et udvalg, der skal se på Tange-spærringen. DSF opfordrede til, at denne gruppe også ser på andre spærringer, og at der tages en juridisk kapacitet med i udvalget.

Fair Spildevand nævnte at der er tal fra Jammerbugten, som skulle vise en divergens på modellering og måling. Ministeriet bad Fair Spildevand sende tallene mhp. et skriftligt svar fra ministeriet.

Næste planlagte møde afholdes den 19. oktober 2020 på Skype.